

Irina Mihova

(Kyiv Society for Bulgarian Culture *Patriotism*)

An Ambassador of Bulgarian Culture to Ukraine

Abstract: The Ukrainian translation of the monograph *Myths and Archetypes in Bulgarian Literature. The Second Half of the 20th Century* by Prof. Dr. Sc. Tsvetana Georgieva, lecturer in Bulgarian studies at the *Taras Shevchenko* Kyiv National University was presented at the historical library of the National Museum of Literature of Ukraine (Kyiv). The study was given high praise by the Education and Science Advisor to the Embassy of Bulgaria in Kyiv Alexander Patarinski, the Director of the Museum Galina Soroka, the Director of the Centre for Bulgarian Language, Literature, History and Culture Assoc. Prof. Olena Chmir, Assoc. Prof. Oksana Paliy, a Bohemian and literary scholar, Prof. Olga Palamarchuk, Head of the Department of Slavic Studies at the Institute of Philology of the Kyiv National University. Both the study's contribution and scientific merits and the cultural phenomenon – of presenting significant Bulgarian authors from the second half of the 20th century and translating a contemporary Bulgarian literary study into Ukrainian (an endeavour which has not been attempted in the past 40 years) – have received high acclaim.

Ирина Михова

(Киевско дружество за българска култура „Родолубие професор И.А. Стоянов“)

Посланик на българската култура в Украйна

„Посланик на българската култура в Украйна...“ – така г-н Александър Патарински, съветник по образованието и науката към Посолството на РБългария в Киев, нарече г-жа Цветана Георгиева по време на презентацията на нейното литературоведско изследване „Мифи та архетипи в българській літературі (Друга половина 20. ст.)“, която се проведе в старинната библиотека на Националния музей за литература на Украйна – паметник на архитектурата от 19. век.

Срещата беше открита от директорката на Музея за литература, г-жа **Галина Олексеевна Сорока**. Тя приветства прекрасната инициатива, на която Музеят стана домакин – презентацията пред украинската научна и културна общност на книгата „Мифи та архетипи в българській літературі“, чийто автор е ученият, докторът на философските науки г-жа Цветана Георгиева. Г. Сорока изтъкна, че в днешните времена се изисква известна смелост да се изказват разсъждения за литературата, особено когато те имат допирни точки с идеологията. Цветана Георгиева е показала необходимата смелост в книгата си – говори за явления, за които има малко разработки и изследвания. Става дума за този времеви разлом, когато, от една страна, все още е жив споменът за годините на социализма, а, от друга – обществото живее в ново време, което се нуждае

Ирина Михова

от нов тип слово, от нов тип осмисляне. Зад неголямата като обем книга на Цветана Георгиева стои огромната работа на изследователя, на истинския учен; списъкът на литературата, използвана и цитирана, показва добросъвестност и значителен обхват на изследването. Тя не просто подава факти в тази книга, тя показва тенденции в развитието на дадения период в българската литература: от пролетарската поезия прокарва път до поезията на българските дисиденти, а когато говори за историческия роман се потапя до самите му дълбини – до митологичните основи на романа.

Г-жа Сорока посочи, че, без да е специалист-българист, е подходила към книгата „Міфи та архетипи в болгарській літературі“ като украински читател и е била заинтригувана от разгледаните там творби на български автори. Усетила е стимул да прочете художествените произведения, след като се е запознала с изследването на Цветана Георгиева. В днешния свят – на европейската общност, на световната общност – обменът на култура и информация е нещо повече от задължение, той се е превърнал в природна участ на нашето битие. Защото културата е единственият начин, който сближава, а не разделя народите, създава историята на човечеството, носи позитиви, полезни за всички. Галина Сорока отбеляза, че книгата на Цветана Георгиева е жест на европейски човек, който по такъв начин – чрез превода, помага за сближаването на нашите народи: най-практичният, най-ефективният, най-приемливият път. Тя, като че ли ни внушава повече толерантност, повече вдъхновение, повече търпимост, повече милост и повече любов. Сорока подчерта своята благодарност за това културно събитие – събитие не само лично, но и в полза на нашите два народа.

По-нататък в представянето на авторката и книгата ѝ взеха участие колеги на проф. д.ф.н. Цветана Георгиева от Катедрата по славистика към Института по филологии на Киевския национален университет „Тарас Шевченко“.

Доц. д-р Олена Чмир, директор на Центъра за български език, литература, история и култура, изтъкна, че презентацията е добър повод да се говори за наука и че в последното десетилетие има твърде малко научна литература за България на украински език, което прави ценно настоящото представяне.

Бохемистката и литературовед **доц. д-р Оксана Палий** прочете кратка рецензия за книгата – части, заглавия, основните аспекти, в които са разгледани творбите; подчерта, че всеки специалист славист може да намери свой ценен аспект в това изследване, за да съпостави проблемите в българската литературата и тези на съседните славянски литератури. Посочи, че от преводаческа гледна точка за украинския читател е стойностен Речникът на остарели думи, включен в края на книгата. Тя изтъкна, че представяната монография е основна не само за българисти, но и за слависти с широк профил. И докато митологизмът е явление на художественото творчество, което обхваща голямо количество творби от 20. век, осмислянето на митологичната парадигма на славянските литератури на 20. век тепърва се извършва. В този смисъл представяната книга „Міфи та архетипи в болгарській літературі“ е истински новаторска и своевременна; защото тя е замислена като нов ракурс към българската литература на 20. век; от социалистически митологеми на 50-60-те години до митологията на 80-те, когато тоталитарният свят е подложен на сатирично осмисляне. Творби на Йордан Радичков, Константин Павлов, Евгени Кузманов, Емилиян Станев, Станислав Стратиев са изследвани в допира им с универсалните митологични образи, инструменти и жанрова организация. Най-оригинална, според Оксана Палий, е поставената тема за историографските митове, създадени от социалистическата наука, и тяхната демитологизация. Тя изтъкна още, че Цветана Георгиева е изследвала голям букет от художествени текстове от всички жанрове – поетични, повествователни, драматургични и ги е направила чрез този

превод интересно достояние на украинския читател. Палий посочи, че монографията представлява интерес не само за специалисти, студенти и преподаватели от филологическия профил, но и за всеки, който се интересува от творчеството на южните славяни.

Проф. д-р Олга Леонидовна Паламарчук, ръководител на Катедрата по славистика към Института по филологии на КНУ изтъкна, че в преводаческата работа на „Мифи та архетипи в българській літературі“ са въвлечени възпитаници на Университета, магистрите Альона Бирюк и Евгения Смирна, и че това дава добър възпитателен модел за работа, полезен опит, който показва на студентите, че да си филолог е ценен труд, духовен труд.

Авторката на книгата, Цветана Георгиева, беше приветствана и от представители на българското дружество „Родолюбие – проф. Иван Стоянов“. Ирина Михова, Дина Карбанова, Вячеслав Таранюк, Елена Бабий, Владимир Сериоглу (председател на дружеството) приветстваха събитието, изказаха топли думи на благодарност, посочиха ролята на България за културното строителство и културния обмен с българската диаспора, с етническите българи в Украйна.